

DAN TĂRCHILĂ

Dramaturgia Eliberării

Începutul teatrului contemporan românesc s-a făcut sub influența puternică și roditoare a ideilor revoluționare, sub steaua epocii comuniste în care am intrat conduși de Partid după marea zi a eliberării patriei, 23 August 1944.

Eroismul maselor populare organizate sub steagul Partidului a fost pentru întreaga noastră artă un izvor nesecat de inspirație, îmbogățind literatura dramatică din acești ani cu opere valoroase atât prin forța lor mobilizatoare, cât și prin realizarea lor artistică.

Atât de mult a influențat istoria revoluționară pe dramaturgi, încât piesele inspirate din lupta comuniștilor în ilegalitate nu au conținut să apară, dimpotrivă, ele au format în timp un adevărat fond de aur al dramaturgiei, fond care e încă departe de a se fi închis.

Debutind în dramaturgie, în piesa *Gară mică*, am adus pe scenă un episod din acea încheștare formidabilă a luptelor din zilele insurecției armate, încheștare din care poporul nostru a ieșit învingător, izbutind să elibereze pământul țării de crotopitorii fasciști. Mărturisesc că tema insurecției m-a pasionat, fascinându-mă și încălzindu-mi inima, care aparține toată patriei mele. Așa se explică de ce, în evoluția scrisului meu, am continuat cu *Marele fluviu* și adună apele, piesă izvorită din aceeași generoasă temă a luptei și jertfei comuniștilor în ilegalitate. Chiar și în piesa *Corabia* cu un singur pasager, care a urmat, deși tratez un conflict actual, ecourile trecutelor vremi de glorie comunistă răzbat puternic și hotărîtor în viața personajelor, determinîndu-le acțiunile. Am continuat să scriu piese sau scenarii pentru radio și televiziune în care am abordat aspecte diverse ale aceleiași epoci de luptă ilegală a Partidului, cu personaje începînd de la copii pînă la maturii luptători din rîndurile organizațiilor comuniste. Îmi dau seama că, oricît de mult au scris dramaturgii inspirîndu-se din istoria Partidului, scena românească rămîne deschisă pentru alte opere care se vor scrie de acum în colo. Nu am redat încă în toată măreția ei epoca plămădirii conștiinței comuniste, nu au apărut încă pe scenă toate personajele intruchipînd eroid comunist cu ce are mai semnificativ și mai uman, vreau să spun eroi autentici, așa cum a fost el, așa cum poate să fie acum, peste ani, marele model al generațiilor contemporane. Mă gîndesc la o suită de piese care să rememoreze pe scenă o întreagă epocă a României moderne. Începînd de la înființarea Partidului și sfîrșind la nașterea republicii, această suită dramatică să fie o adevărată cronică a anilor 1921–1957, cu tot ce a avut istoria mai eroică și mai înțeleaptă.

Am putea lăsa generațiilor viitoare un tezaur de neprețuit, care să vorbească strănepoților noștri despre mărețiile începutului. Ca scriitori, sîntem datori să evocăm trecutul pentru a scoate la suprafață aurul ascuns în acest trecut, zestrea pe care ne-au lăsat-o înaintașii, ca o cheazășie de nezdrunțat a dreptului nostru pentru pămîntul românesc, a dreptului nostru la libertate și independență.